

Szanowni Państwo,

Przedszkole publiczne powinno być powszechnie dostępne i gwarantować każdemu dziecku jednakowy, równy dostęp do wysokiej jakości oferty edukacyjnej. Głównym celem tzw. ustawy przedszkolnej jest zniesienie barier w upowszechnianiu wychowania przedszkolnego i zagwarantowanie każdemu dziecku uczęszczającemu do przedszkola dostępu do zajęć oferowanych przez nie bez względu na status materialny rodziny. Dlatego tzw. ustawa przedszkolna wprowadziła od 1 września 2013 roku ograniczenie opłat pobieranych przez gminę od rodziców do 1 zł za każdą dodatkową godzinę ponad minimalnie 5 bezpłatnych godzin i powszechną ofertę edukacyjną równą dla wszystkich wychowanków przedszkola.

Zagwarantowanie takiej oferty należy do zadań samorządów gminnych i dyrektorów przedszkoli. Aby ułatwić gminom realizację tego zadania, w tym także organizację zajęć dodatkowych od września 2013 roku gminy otrzymują dotację z budżetu państwa.

W tym roku do gmin trafi łącznie prawie 504 mln zł, z czego:

- 171,2 mln zł na rekompensatę wpływów do gmin z tytułu zmniejszonych opłat wnoszonych przez rodziców (średnio w kraju stanowi to około 1/3 wysokości dotacji),
- 332,4 mln zł na rozwój wychowania przedszkolnego, w tym poszerzanie oferty edukacyjnej przedszkoli, między innymi, poprzez uatrakcyjnienie form realizacji podstawy programowej i organizację zajęć dodatkowych, a także tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego (średnio w kraju stanowi to około 2/3 wysokości dotacji).

Dotacja w 2013 roku wynosi 414 zł na jedno dziecko w wieku od 2,5 do 6 lat w wychowaniu przedszkolnym (przedszkolu, oddziale przedszkolnym i innej formie wychowania przedszkolnego). Oznacza to, że na 25-osobowy oddział przedszkolny miesięcznie przekazywana będzie kwota w wysokości 2 587,5 zł.

Należy podkreślić, że w każdym przedszkolu realizowany jest obowiązkowo program wychowania przedszkolnego, który uwzględnia podstawę programową wychowania przedszkolnego (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół - Dz. U. poz. 977).

Jednocześnie, rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. poz. 752) wskazuje, że program wychowania przedszkolnego może być dopuszczony przez dyrektora do użytku w danym przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego, jeżeli stanowi opis sposobu realizacji celów kształcenia i zadań ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, lub zadań, które mogą być realizowane w ramach zajęć dodatkowych, określonych w przepisach w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola.

Zgodnie z przepisami ramowego statutu przedszkola publicznego statut przedszkola powinien określać, między innymi, organizację zajęć dodatkowych. Zajęcia te powinny być realizowane z uwzględnieniem w szczególności potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci i być dostępne dla każdego dziecka uczęszczającego do danego przedszkola.

Z powyższych przepisów wynika, że wszystkie zajęcia organizowane w przedszkolu, w tym zajęcia dodatkowe, są realizowane w ramach zadań statutowych przedszkola. Za realizację tych zadań odpowiada dyrektor przedszkola, a także organ prowadzący przedszkole.

Celem wychowania przedszkolnego, określonym w podstawie programowej, jest:

- 1) wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;
- 2) budowanie systemu wartości;
- 3) kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach;
- 4) rozwijanie umiejętności społecznych dzieci;
- 5) stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;
- 6) troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych;
- 7) budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;
- 8) wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedania się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;
- 9) kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej i wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej;
- 10) zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Osiągnięcie tych celów jest możliwe dzięki realizowanemu przez przedszkole wspomaganie rozwoju, wychowaniu i kształceniu dzieci w następujących obszarach:

1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci; porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych.
2. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych. Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku.
3. Wspomaganie rozwoju mowy dzieci.

4. Wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia.
5. Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.
6. Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.
7. Wychowanie przez sztukę - dziecko widzem i aktorem.
8. Wychowanie przez sztukę - muzyka i śpiew, pląsy i taniec.
9. Wychowanie przez sztukę - różne formy plastyczne.
10. Wspomaganie rozwoju umysłowego dzieci poprzez zabawy konstrukcyjne, budzenie zainteresowań technicznych.
11. Pomaganie dzieciom w rozumieniu istoty zjawisk atmosferycznych i w unikaniu zagrożeń.
12. Wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt.
13. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci wraz z edukacją matematyczną.
14. Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania.
15. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.

Należy zdecydowanie podkreślić, że podstawa programowa obejmuje bardzo wiele treści, które nakazują nauczycielowi prowadzenie różnorodnych zajęć edukacyjnych i wychowawczych, rozwijających osobowość dziecka w wieku przedszkolnym, dostosowując te zajęcia do jego możliwości i potrzeb. Zajęcia takie, jak zajęcia umuzykalniające, taneczne, plastyczne itp. znajdują się w podstawie programowej. Ich realizacja należy do obowiązków przedszkola.

W ramach realizacji statutowych zadań przedszkola, dyrektor organizuje między innymi zajęcia dodatkowe. Aby zorganizować prowadzenie tych zajęć dyrektor może:

- powierzyć ich prowadzenie nauczycielom zatrudnionym w przedszkolu,
- zatrudnić nowych nauczycieli, posiadających odpowiednie kompetencje do prowadzenia konkretnych zajęć,
- podpisać umowę z podmiotem zewnętrznym na prowadzenie tych zajęć (nie zwalnia to dyrektora przedszkola z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i opieki nad nimi).

Na gruncie obecnego stanu prawnego zasadne jest w pierwszej kolejności wykorzystanie kompetencji nauczycieli zatrudnionych w danym przedszkolu lub nauczycieli poszukujących zatrudnienia, w tym nauczycieli języków obcych.

Tak więc, przedszkole nadal może i powinno rozszerzać swoją statutową ofertę edukacyjną, w tym o zajęcia dodatkowe uwzględniające potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci. Różnorodność tej oferty zależy w głównej mierze od inicjatywy i aktywności dyrektorów przedszkoli. Opłaty pobierane od rodziców za przedszkolenie mogą być jednak z tego tytułu wyższe niż 1 zł za godzinę.

Dyrektor przedszkola może wynająć podmiotowi zewnętrznemu salę/pomieszczenie na prowadzenie działalności edukacyjnej. W tym przypadku działalność ta powinna być prowadzona po zakończeniu zajęć wychowania przedszkolnego oferowanych przez przedszkole.